

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΤΕΧΝΙΚΟ»

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Μη Λογοτεχνικό Κείμενο

1^η δραστηριότητα

A1 α) Τα προβλήματα που παρουσιάζει το κείμενο σχετικά με το τι προκαλούν στον πλανήτη οι διατροφικές μας συνήθειες είναι:

1. Η συσσώρευση των ανθρώπων στα αστικά κέντρα και η εγκατάλειψη της μεσογειακής διατροφής σε συνδυασμό με την υιοθέτηση διατροφικών μοντέλων με πολλά σάκχαρα, λίπη και κρέας έχει αντίκτυπο στο φυσικό περιβάλλον και στη λειτουργία του οικοσυστήματος.
2. Ο σύγχρονος άνθρωπος κυριεύεται από το πνεύμα του καταναλωτισμού ακόμα και στη διατροφή. Απομυζεί τους φυσικούς πόρους με ρυθμό ταχύτερο από όσο η φύση μπορεί να τους ανανεώνει με αποτέλεσμα την οικολογική υποβάθμιση. Κι ενώ αυξάνεται αλόγιστα η παραγωγή και κατανάλωση τροφίμων παρατηρείται η τραγική αντίφαση 868 εκατομμύρια ανθρώπων να υποσιτίζονται στον πλανήτη.

β) Η επίκληση στο συναίσθημα του δέκτη χρησιμοποιείται από τον συντάκτη για να διεγείρει τα συναισθήματα του κοινού, ώστε να προκαλέσει μια επιθυμητή απόφαση ή να οδηγήσει σε μια ενέργεια.

Μέσα πειθούς με τα οποία ο συντάκτης κάνει επίκληση στο συναίσθημα στο κείμενο είναι:

1. Μεταφορά: «Δεν κληρονομούμε τον κόσμο από τους προγόνους μας, τον δανειζόμαστε από τα παιδιά μας», «μαγική συνταγή της μεσογειακής διατροφής»
2. Αντίθεση: «Μικρές αλλαγές μπορούν να κάνουν μεγάλη διαφορά» «αντί να πετάξεις το περισσευούμενο φαγητό στα σκουπίδια, σκέψου πόσο εύκολοι τρόποι υπάρχουν για να το αξιοποιήσεις μέχρι την τελευταία μπουκιά!»
3. Υπερβολή: «Μέσα από απλές κινήσεις μπορούμε να “μαγειρέψουμε” έναν καλύτερο κόσμο για όλους!»
4. Ρηματικά πρόσωπα: Χρησιμοποιεί το α΄ πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο (π.χ. δεν κληρονομούμε, δανειζόμαστε, κρατήσουμε) + θεωρία α΄ πληθυντικού προσώπου. Και το β΄ ενικό ρηματικό πρόσωπο (π.χ. κατανάλωσε, θυμήσου, στήριξε) + θεωρία β΄ ενικού προσώπου.
5. Εγκλίσεις: Χρησιμοποιεί έντονα την προστακτική έγκλιση με την έννοια της προτροπής (π.χ. κατανάλωσε, ανακάλυψε, θυμήσου, στήριξε, σκέψου, θυμήσου) + θεωρία προστακτικής έγκλισης. Χρησιμοποιεί επίσης την υποτακτική έγκλιση (να κρατήσουν, να κάνουν, να πετάξεις, να «μαγειρέψουμε», να εξασφαλίσουμε) + θεωρία υποτακτικής έγκλισης.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΤΕΧΝΙΚΟ»

6. Σημεία Στίξης: «μαγειρέψουμε» . Η χρήση των εισαγωγικών γίνεται για να δηλώσει τη μεταφορική σημασία του όρου που εμπεριέχει, καθώς εννοεί να φτιάξουμε, να προετοιμάσουμε για το μέλλον έναν καλύτερο κόσμο για όλους.
ή Το θαυμαστικό στο τέλος του κειμένου «Στήριξε το έργο μας...και τον πλανήτη!» δηλώνει προσταγή.

Υποσημείωση: Σε όποιο μέσο πειθούς κάνει αναφορά ο/η μαθητής/-τρια θα πρέπει να αναλυθεί με βάση και το περιεχόμενο του κειμένου π.χ. μεταφορά, αντίθεση κ.ά.

2^η δραστηριότητα

A2 α) Θεματική Περίοδος: «Η τροφή μας...από ένα υγιές περιβάλλον.» Δηλώνεται η κύρια ιδέα της παραγράφου.

Λεπτομέρειες / Σχόλια: «Για κάθε μπουκιά ...νερό, ενέργεια.» Αναλύεται η θεματική ιδέα και αποδεικνύεται η ορθότητά της.

Πρόταση κατακλείδα: «Τελικά, αν το σκεφτεί...για να είμαστε υγιείς.» Διατυπώνεται το τελικό συμπέρασμα της ανάπτυξης που προηγήθηκε.

β) θέτουμε = βάζουμε, τοποθετούμε
ενημερώνοντας = πληροφορώντας
επιχειρεί = προσπαθεί

3^η δραστηριότητα

Αγαπητές και Αγαπητοί Σύλλογοι

Πρόλογος: Πρόβλημα

Κύριο Μέρος: Αρνητικές επιδράσεις των κακών διατροφικών συνηθειών στον άνθρωπο και στον πλανήτη

Επίλογος: Μέτρα Αντιμετώπισης ή Συμπερασματικός

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

Ενδεικτικές Απαντήσεις

Αρνητικές Συνέπειες κακών διατροφικών συνηθειών

Στο Άτομο

1. Ασθένειες όπως μορφές καρκίνου, διαβήτης, χοληστερίνη, καρδιαγγειακές παθήσεις, παχυσαρκία.
2. Ο άνθρωπος χάνει την ευεξία, την αντοχή, την ενεργητικότητά του.
3. Επηρεάζεται η ψυχική του διάθεση, γίνεται κακόκεφος.

Επιμέλεια: ΜΠΟΤΣΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΤΕΧΝΙΚΟ»

4. Η απομακρύνεται από την παράδοση και τις διατροφικές συνήθειες του λαού μας. Ο παραγκωνισμός της ελληνικής παραδοσιακής κουζίνας απειλεί την εθνική μας φυσιογνωμία και ταυτότητα.

Στο περιβάλλον

1. Ο άνθρωπος ενδιαφέρεται για την ποσότητα και όχι για την ποιότητα της διατροφής. Η υπερκατανάλωση φαγώσιμων ειδών οδήγησε στη χρήση χημικών μεθόδων για την παραγωγή τους, τα οποία είναι επιβλαβή για τον ανθρώπινο οργανισμό αλλά συντελούν και στην μόλυνση του φυσικού περιβάλλοντος (π.χ. χημικά φυτοφάρμακα).
2. Η ακόρεστη μανία του ανθρώπου για παραγωγή και κατανάλωση διατροφικών ειδών οδήγησε στην υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων, στην απομύζηση του φυσικού περιβάλλοντος, στην εξάλειψη ειδών χλωρίδας και πανίδας και εντέλει στην οικολογική υποβάθμιση (π.χ. υπεραλίευση, υπερκατανάλωση κρέατος).

Λογοτεχνικό Κείμενο

1^η δραστηριότητα

B1. Ο Γιωργάκης, το κεντρικό πρόσωπο του αποσπάσματος, είναι ένας πολύ εργατικός, επιδέξιος και ταλαντούχος ζαχαροπλάστης, που παρά τις δύσκολες καταστάσεις που βίωσε η χώρα του, τον πόλεμο, αυτός έμενε προσηλωμένος στην ζαχαροπλαστική του τέχνη («Μα τι κάνει ο Γιωργάκης...στόλιζε τις πάστες»). Δημιουργικός και με καινοτόμες ιδέες («Πού έβρισκε τόσες ιδέες...Γίνονταν μόδα μέσα σε ένα απόγευμα.») έχει καταφέρει να καταξιωθεί και να γίνει διάσημος. Επίσης είναι σεμνός, μετριοφρων, καθώς ξαφνιάζεται όταν ο Ντελαρισύ του υποβάλλει τα σέβη του για τα γλυκά του («Εκείνος τα έχασε...στις γυναίκες γίνονται αυτά.»). Τέλος είναι οργανωτικός, συστηματικός, μεθοδικός στη δουλειά του καθώς κρατά πάντα σημειώσεις με τις συνταγές του («Ο Γιωργάκης έριχνε κόκκινο πιπέρι...εκεί έγραφε τις συνταγές.»).

2^η δραστηριότητα

B2 α) Ο αφηγητής είναι παντογνώστης, ετεροδιηγητικός, απρόσωπος, μη δραματοποιημένος, αφού δε συμμετέχει στην ιστορία, ωστόσο δίνει στον αναγνώστη την εντύπωση πως είναι πανταχού παρών, γνωρίζει τα πάντα σε σχέση με τα πρόσωπα και τις σκέψεις τους, τα γεγονότα και την εξέλιξή τους και τα αφηγείται. Η αφήγησή του γίνεται σε γ' ρηματικό πρόσωπο, τριτοπρόσωπη αφήγηση (π.χ. κάνει, μπορούσε, δε σταματούσε, διπλοκλειδωνόταν, έβαζε, έβραζε, ανακάτευε κ.α.) και βλέπει τα πράγματα ως ουδέτερος παρατηρητής. Παρουσιάζει τα γεγονότα από εξωτερική οπτική γωνία και μηδενική εστίαση. Η αφηγηματική του τεχνική λέγεται διήγηση.

Ενδεικτικά σημεία του κειμένου είναι:

- α) «Μα τι κάνει ο Γιωργάκης;...δεν τα κατάφερναν.»
- β) «Από τον πάγκο του παρακολουθούσε...για να απολαύσουν την πρώτη κουταλιά.»
- γ) «Κρατούσε σημειώσεις σ' ένα τεφτέρι...το είχε για ευαγγέλιο.»

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΤΕΧΝΙΚΟ»

B2 β) «Μια πάστα κάνει τη ζωή πιο γλυκιά, ...»:

Στην πρόταση ο αφηγητής χρησιμοποιεί τη μεταφορά. Με τα λόγια αυτά ο Γιωργάκης μεταφορικά εννοεί πως η κατανάλωση ενός γλυκού μπορεί να αλλάξει τη διάθεση και να ομορφύνει/γλυκάνει τη ζωή του ανθρώπου.

«...μα ο Γιωργάκης το (τεφτέρι) είχε για ευαγγέλιο»

Στην πρόταση ο αφηγητής χρησιμοποιεί την παρομοίωση. Ο αφηγητής παρομοιάζει το τεφτέρι όπου ο Γιωργάκης κρατούσε τις σημειώσεις για τις συνταγές του σαν κάτι πολύ ιερό για τον ήρωα, αφού εκεί μέσα κρατούσε τα μυστικά των συνταγών και της επιτυχίας του.

Και με τα δύο εκφραστικά μέσα (μεταφορά, παρομοίωση) ο λόγος γίνεται πιο παραστατικός, πιο ζωντανός, πιο άμεσος, πιο πειστικός. Η θέση του συγγραφέα καθίσταται εύληπτη και κατανοητή. Δίνει παραστατικότητα στην άποψη του συγγραφέα, την αισθητοποιεί. Επίσης επικαλείται το συναίσθημα – διεγείρει συναισθηματικά τον δέκτη. Τέλος κινητοποιείται η φαντασία του αναγνώστη και διατηρείται αμείωτο το ενδιαφέρον του.

3^η δραστηριότητα

B3. Είναι γεγονός πως η τροφή για πολλούς ανθρώπους είναι τρόπος δημιουργικής έκφρασης καθώς μαγειρεύοντας αισθάνονται τη χαρά της δημιουργίας αλλά και της πρωτότυπης έκφρασης, ενώ παράλληλα αποβάλλουν το άγχος και την πίεση της καθημερινότητας. Η τροφή ιδιαίτερα στο οικογενειακό περιβάλλον είναι ένα μέσο προσφοράς των γονέων προς τα παιδιά τους καθώς έτσι διασφαλίζουν τη σωστή ανάπτυξή τους, την υγεία τους, την σωματική τους ευεξία αλλά και την ψυχική και συναισθηματική τους ευφορία. Τέλος η συγκέντρωση της οικογένειας γύρω από το τραπέζι δίνει τη δυνατότητα στα μέλη της να προσεγγίσουν ο ένας τον άλλον, να επικοινωνήσουν και να αναπτύξουν πιο ουσιαστικές σχέσεις. Γι' αυτό και μέσα στα πλαίσια της σύγχρονης τεχνοκρατικής εποχής ο άνθρωπος οφείλει να επιμελείται την ποιότητα της διατροφής του και να επιστρέψει στις παραδοσιακές διατροφικές συνήθειες της πατρίδας μας, που έχουν δοκιμαστεί στο χρόνο για την υψηλή διατροφική τους αξία και τα ανεκτίμητα στοιχεία του πολιτισμού μας.